

Учасники чергового засідання президії НАН України заслухали та обговорили звітну доповідь заступника голови Наукової ради цільової комплексної програми «Проблеми ресурсу і безпеки експлуатації конструкцій, споруд та машин» («Ресурс») академіка НАН України Л. Лобанова про результати виконання програми у 2010–2012 рр.

<.> Зазначалося, що в багатьох країнах світу спостерігаються загальні тенденції, за якими значна кількість конструкцій, споруд і машин, що експлуатуються, потребують оновлення, реконструкції чи зняття з експлуатації. Особливого значення ця проблема набуває в Україні, оскільки більшість конструкцій, споруд і машин уже відпрацювала свій нормативний термін експлуатації. Водночас через відсутність відтворення основних фондів і брак коштів для підтримання їх у належному стані становище лише погіршуватиметься. У зв'язку з цим особливої актуальності набувають питання керування експлуатаційною надійністю і довговічністю відповідальних об'єктів шляхом визначення їх технічного стану й залишкового ресурсу, а також встановлення науково обґрунтованих термінів експлуатації.

Зазначалося, що програма «Ресурс» була дійсно комплексною, до виконання її дев'яти розділів і 97 проектів залучалося 26 інститутів семи відділень НАН України.

Упродовж трьох років отримано важливі науково-технічні й практичні результати. Створено ефективні методи й засоби для оцінювання і подовження ресурсу енергетичного обладнання, об'єктів атомної енергетики, нафто- й газопроводів, мостів, будівельних і транспортних конструкцій.

Розроблено нові технології ремонту конструкцій і захисту їх від корозії, а також створено ряд нормативних документів і науково-технічних посібників.

Зазначалося як позитив і те, що значну кількість науково-технічних розробок за програмою вже впроваджено в різні галузі економіки з досить істотним економічним ефектом.

Проте, незважаючи на отримані результати, актуальність досліджень, спрямованих на подовження ресурсу експлуатації конструкцій, споруд і машин, залишається дуже високою. Тому треба підтримати пропозиції Наукової ради цільової комплексної програми «Проблеми ресурсу і безпеки експлуатації конструкцій, споруд та машин» і доповідачів щодо продовження її виконання. Для більш активного практичного використання отриманих результатів доцільно збільшити тривалість реалізації окремих проектів наступного етапу програми від трьох до п'яти років та Науковій раді сформулювати нові завдання, сконцентрувавши наукові й фінансові ресурси

на найбільш актуальних напрямках досліджень. При цьому під час проведення конкурсу проектів першочергову увагу необхідно приділяти фінансуванню великих комплексних робіт, не розпорошувати кошти на виконання дрібних проектів і добиватися максимального рівня впровадження результатів програми. Потрібно також залучити до її виконання фахівців установ інших відділень НАН України, зокрема хіміків, фізиків, біологів *(Прес-реліз за підсумками засідання президії НАН України 12 грудня 2012 р. // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>)).*